

Το **Φροντιστήριο Ιστορικών Επιστημών** (ΦΙΕ) οργανώνεται από τον Τομέα Βυζαντινών Ερευνών του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (ΙΙΕ / ΕΙΕ). Ιδρύθηκε το 1987 από τον Ν. Γ. Μοσχονά, σήμερα ομότιμο διευθυντή ερευνών του ΙΙΕ / ΕΙΕ, και η λειτουργία του συνεχίζεται εφέτος για τριακοστή έκτη κατά σειρά περίοδο. Σκοπός του Φροντιστηρίου είναι η μετάδοση ειδικών επιστημονικών γνώσεων απαραίτητων για την πληρέστερη κατάρτιση όσων επιθυμούν να ασχοληθούν με την ιστορική έρευνα. Τα μαθήματά του αφορούν στις λεγόμενες «βοηθητικές επιστήμες», διδάσκονται από ερευνητές του ΙΙΕ, πανεπιστημιακούς καθηγητές και άλλους ειδικούς επιστήμονες και απευθύνονται σε προπτυχιακούς ή μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες, χωρίς να αποκλείεται η συμμετοχή και άλλων ακροατών με συναφή ενδιαφέροντα. Εφέτος τα μαθήματα του ΦΙΕ διεξάγονται αποκλειστικά μέσω διαδικτύου με χρήση της πλατφόρμας ePresence.

Υπεύθυνος των εργασιών του Φροντιστηρίου
Χαράλαμπος Γάσπαρης

Συντονιστική επιτροπή
Μαρίνα Κουμανούδη Ζήσης Μελισσάκης
Αγγελική Πανοπούλου

Διαχείριση λογαριασμού Facebook
Νίκος Λιβανός

ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ

Βύρων Αντωνιάδης
Αρχαιολόγος - Ιστορικός, Κύριος Ερευνητής ΙΙΕ/ΕΙΕ

Χαράλαμπος Γάσπαρης
Ιστορικός, Διευθυντής Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ

Μαρία Γερολυμάτου
Ιστορικός, Διευθύντρια Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ

Λευτέρης Δεσποτάκης
Ιστορικός, Εντεταλμένος Ερευνητής ΙΙΕ/ΕΙΕ

Θεοδώρα Ζαφειράτου
Προϊσταμένη ΓΑΚ νομού Κεφαλληνίας
Διευθύνουσα Ιακωβατείου Βιβλιοθήκης Αηξουρίου

Σοφία Ζουμπάκη
Ιστορικός, Διευθύντρια Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ

Χριστίνα Κοκκινιά
Ιστορικός, Κύρια Ερευνήτρια ΙΙΕ/ΕΙΕ

Μαρίνα Κουμανούδη
Ιστορικός, Κύρια Ερευνήτρια ΙΙΕ/ΕΙΕ

Κατερίνα Κωνσταντινίδου
Ιστορικός, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΕΚΠΑ

Μιχάλης Κωνσταντίνου - Ρίζος
Φιλολόγος - Παλαιγράφος

Γεώργιος Λιακόπουλος
Ιστορικός - Οθωμανολόγος
Ερευνητής Max-Planck-Institut für Geoanthropologie

Βαγγέλης Μαλαδάκης
Αρχαιολόγος

Αλέξης Μάλλιαρης
Ιστορικός, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη

Ευαγγελινή Μάρκου
Αρχαιολόγος - Νομισματολόγος, Κύρια Ερευνήτρια ΙΙΕ/ΕΙΕ

Elena Martín González
Φιλολόγος, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια

Ζήσης Μελισσάκης
Παλαιγράφος, Κύριος Ερευνητής ΙΙΕ/ΕΙΕ

Μάριος Μπλέτας
Νομικός - Εραλδιστής

Αγγελική Πανοπούλου
Ιστορικός, Κύρια Ερευνήτρια ΙΙΕ/ΕΙΕ

Μαρία - Γαβριέλλα Παρισάκη
Ιστορικός - Αρχαιολόγος, Κύρια Ερευνήτρια ΙΙΕ/ΕΙΕ

Πασχάλης Πασχίδης
Ιστορικός, Διευθυντής Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ

Κωστής Συμυρλής
Ιστορικός, Εντεταλμένος Ερευνητής ΙΙΕ/ΕΙΕ

Γιάννης Στόγιας
Προϊστάμενος - Ερευνητής, Νομισματική Συλλογή ΚΙΚΙΠΕ

Βενετία Χατζοπούλου
Φιλολόγος - Παλαιγράφος, ΙΠΑ/ΜΙΕΤ

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΛΣ΄
(2022-2023)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

(διεξάγονται μέσω διαδικτύου)

ΕΓΓΡΑΦΕΣ – ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ

Εγγραφές στα μαθήματα του ΦΙΕ πραγματοποιούνται με συμπλήρωση και υποβολή του ηλεκτρονικού Δελτίου εγγραφής (στη διεύθυνση <https://forms.gle/rXxtZ3jDJ41pQ4Vc7>), κατάθεση του κόστους συμμετοχής στον τραπεζικό λογαριασμό που αναγράφεται στο Δελτίο και αποστολή του αποδεικτικού κατάθεσης με επιστολή (mail) στην ηλεκτρονική διεύθυνση fie@eie.gr.

Οδηγίες για σύνδεση με τα διαδικτυακά μαθήματα του ΦΙΕ αποστέλλονται στους μαθητές μετά την ολοκλήρωση της εγγραφής τους.

Κόστος συμμετοχής στα μαθήματα:

25 ευρώ για ένα ή δύο διδακτικά αντικείμενα

45 ευρώ για τρία ή περισσότερα διδακτικά αντικείμενα (μέχρι και το σύνολο αυτών).

Βεβαιώσεις παρακολούθησης των μαθημάτων παραλαμβάνονται από τους ενδιαφερόμενους μετά το τέλος Μαΐου, ύστερα από αίτημά τους με επιστολή στην παραπάνω ηλεκτρονική διεύθυνση.

Πληροφορίες

URL: www.eie.gr

www.facebook.com/FIE.EIE

☎ 210 72 73 646 (Δρ. Μαρίνα Κουμανούδη)

☎ 210 72 73 641 (Δρ. Ζήσης Μελισσάκης)

☎ 210 72 73 630 (Δρ. Αγγελική Πανοπούλου)

Τομέας Βυζαντινών Ερευνών
Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών / ΕΙΕ
Βασ. Κωνσταντίνου 48, Αθήνα 116 35, 5ος όροφος

Εικόνα: Βύρων Αντωνιάδης. Πηγή δεδομένων: European Space Agency, Sinergise (2021). Copernicus Global Digital Elevation Model. Distributed by OpenTopography <https://doi.org/10.5069/G9028POB>.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

- Τρίτη** 1, 8, 15, 22, 29
5-7 μμ. *Τα έγγραφα του Αγίου Όρους ως ιστορική πηγή (10ος-15ος αι.)*
(Κωστής Σμυρλής)
- 7-9 μμ. *Ελληνική Παλαιογραφία*
(Ζήσης Μελισσάκης)
- Πέμπτη** 24
5-7 μμ. *Εισαγωγή στην Οθωμανική Παλαιογραφία και στις οθωμανικές πηγές*
(Γεώργιος Λιακόπουλος)

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

- Τρίτη** 6, 13, 20
7-9 μμ. *Ελληνική Παλαιογραφία*
(Ζήσης Μελισσάκης)
- Πέμπτη** 1, 8, 15
5-7 μμ. *Εισαγωγή στην Οθωμανική Παλαιογραφία και στις οθωμανικές πηγές*
(Γεώργιος Λιακόπουλος)
- 7-9 μμ. *Από το χειρόγραφο στο έντυπο βιβλίο*
(Βενετία Χατζοπούλου)

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

- Τρίτη** 10, 17, 24, 31
5-7 μμ. *Λατινική και Ιταλική Παλαιογραφία: βενετικά έγγραφα*
(Χαράλαμπος Γάσπαρης, Μαρίνα Κουμανούδη)
- 7-9 μμ. *Ελληνική Παλαιογραφία*
(Ζήσης Μελισσάκης)
- Πέμπτη** 12, 19, 26
5-7 μμ. *Εισαγωγή στα βυζαντινά έγγραφα*
(Μαρία Γερολυμάτου)
- 7-9 μμ. *Από το χειρόγραφο στο έντυπο βιβλίο*
(Βενετία Χατζοπούλου)

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

- Τρίτη** 7, 14, 21, 28
5-7 μμ. *Λατινική και Ιταλική Παλαιογραφία: βενετικά έγγραφα*
(Χαράλαμπος Γάσπαρης, Μαρίνα Κουμανούδη)
- 7-9 μμ. *Ελληνική Παλαιογραφία*
(Ζήσης Μελισσάκης)
- Πέμπτη** 2, 9, 16, 23
5-7 μμ. *Ψηφιακά εργαλεία Ιστορικής Χαρτογραφίας και Τοπογραφίας 1*
(Βύρων Αντωνιάδης)
- 7-9 μμ. *Βυζαντινή Σφραγιστική*
(Βαγγέλης Μαλαδάκης)

ΜΑΡΤΙΟΣ

- Τρίτη** 7, 14, 21, 28
3-5 μμ. *Αρχαία Ελληνική Νομισματική*
(Ευαγγελίνη Μάρκου)
- 5-7 μμ. *Λατινική και Ιταλική Παλαιογραφία: βενετικά έγγραφα*
(Λευτέρης Δεσποτάκης)
- 7-9 μμ. *Ελληνική Παλαιογραφία*
(Ζήσης Μελισσάκης)
- Πέμπτη** 2, 9, 16, 23, 30
3-5 μμ. *Αρχαία Ελληνική Επιγραφική*
(Χριστίνα Κοκκινιά, Μαρία - Γαβριέλλα Παρισάκη, Πασχάλης Πασχίδης, Elena Martín González)
- Πέμπτη** 9, 16, 23, 30
5-7 μμ. *Εραλδική*
(Μάριος Μπλέτας)
- 7-9 μμ. *Ψηφιακά εργαλεία Ιστορικής Χαρτογραφίας και Τοπογραφίας 2*
(Βύρων Αντωνιάδης)

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

- Τρίτη** 4, 25
3-5 μμ. *Μεσαιωνικά λατινικά κείμενα*
(Μιχάλης Κωνσταντίνου - Ρίζος)
- 5-7 μμ. *Λατινική και Ιταλική Παλαιογραφία: βενετικά έγγραφα*
(Αγγελική Πανοπούλου)
- 7-9 μμ. *Ελληνική Παλαιογραφία*
(Ζήσης Μελισσάκης)
- Πέμπτη** 6, 27
3-5 μμ. *Αρχαία Ελληνική Επιγραφική*
(Χριστίνα Κοκκινιά, Πασχάλης Πασχίδης)

ΜΑΪΟΣ

- Τρίτη** 2, 9, 16, 23, 30
3-5 μμ. *Μεσαιωνικά λατινικά κείμενα*
(Μιχάλης Κωνσταντίνου - Ρίζος)
- 5-7 μμ. *Λατινική και Ιταλική Παλαιογραφία: βενετικά έγγραφα*
(Κατερίνα Κωνσταντινίδου, Αλέξης Μάλλιαρης, Αγγελική Πανοπούλου)
- 7-9 μμ. *Ελληνική Παλαιογραφία*
(Ζήσης Μελισσάκης)
- Πέμπτη** 4, 11, 18, 25
3-5 μμ. *Αρχαία Ελληνική Επιγραφική*
(Elena Martín González, Σοφία Ζουμπάκη)
- 5-7 μμ. *Βυζαντινή Νομισματική*
(Γιάννης Στόγιας)
- 7-9 μμ. *Αρχαιονομία*
(Θεοδώρα Ζαφειράτου)